آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۴۵۷
یکشنبه
۱۴۰۱•۱۰•۱۱
۰۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ / ۰۱ ژانویه ۲۰۲۳

نگـــره

ارسال «پیامک» حجاب به مالکان خودروها

افروغ: درمورد برخی رفتار های گشت ارشاد هشدار داده بودم

جماران دیروز نوشت که ارسال پیامک حجاب به مالکان خودروها از سر گرفته شد. یک روز قبل از آن هم جمعی از مردم اراک به منظور مطالبه اجرای کامل قانون عفاف و حجاب و مقابله با کشف حجاب در جامعه، مقابل استانداری مرکزی در اراک تجمع کردند. تجمع کنندگان در محکومیت اقدامات هنجارشکنانه کشف حجاب خواستار اتخاذ تصمیماتی برای رعایت شئونات اسلامی و استحکام خانواده‌ها شدند. شرکت کنندگان در تجمع از مسئولین، بالا بردن امنیت اخلاقی شهر، اجرای کامل قوانین عفاف و حجاب و بهبود وضعیت عفاف و حجاب را مطالبه کردند.

عفت باطنی را دریابید

اما عماد افروغ پژوهشگر اجتماعی و سیاسی معتقد است: من در این کشور مسئولیتی ندارم که بگویم با حجاب چه کار کنیم اما اگر امر دائر شود و بگویند این خانم با حجاب است اما عفت باطن ندارد و این خانم بی‌حجاب است اما عفت باطن دارد، من می‌گویم ارجح آن خانمی است که عفت باطن دارد. من طرح ساماندهی مد و لباس را مطرح کردم تا تکثرات حجاب خودش را در جامعه نشان دهد این استاد دانشگاه تاکید کرد: وقتی از وحدت در عین کثرت سخن می‌گوییم یعنی باید تکثر را بپذیریم. طرح ما در مجلس همین بود که نماد پوشش گیلکی، مازندرانی، ترکمن، بلوچ، کرد، ترک، عرب و... همه و همه باید در جامعه نمود داشته باشند و نباید حجاب را در یک قالب تعریف کنیم. منِ جامعه‌شناس می‌گویم که نباید در مقوله حجاب نگاهی سلبی داشته باشیم که در این صورت جواب عکس می‌گیریم. من شخصا از نظر فرهنگی، تاریخی، هویتی و دینی طرفدار حجاب هستم و می‌گویم باید با طرح‌های ایجابی مساله حجاب را پیش برد؛ از جمله تکریم زن، هویت‌بخشی به زن، رعایت حقوق زنان، برقراری عدالت در مواجهه با زنان و... من از ابتدا با گشت ارشاد مخالف بودم، امری که هیچ عقبه مصوب هم نداشت. من که در این کشور مسئولیتی ندارم که بگویم با حجاب چه کار کنیم. وی درباره انتخابات ۸۸ هم گفت: من اولین کسی بودم که موضع گرفتم و گفتم آنچه می‌بینیم انقلاب مخملی نیست که به دلیل همین موضع‌گیری کلی هجمه به سمت من روانه شد. عده‌ای مدام می‌گفتند اعتراضات رخ داده، انقلاب مخملی است؛ من هم گفتم اصلا می‌دانید زمینه انقلاب‌های مخملی چیست؟ مساله دیگر آن بود که من به‌شدت از اعلام زودهنگام نتیجه انتخابات احساس خطر می‌کردم. به یاد داریم که همان روز انتخابات برخی خبرگزاری‌ها نتیجه‌هایی را اعلام می‌کردند و در ساعات پایانی انتخابات هم آقای موسوی نتیجه خود را اعلام کرد. من در آن موقع می‌خواستم هر طوری حرفم را به بیت رهبری برسانم که نتیجه زود اعلام نشود زیرا پیش‌بینی اعتراض و حتی آشوب خیابانی می‌کردم. به یکی از دوستان که با بیت ارتباط داشت، گفتم که به بیت اعلام کند چنین مخاطره‌ای در پیش است و بنده روی شورش‌های شهری کار کرده‌ام. گفت مطمئنی؟ گفتم بله و بگو که اعلام نتایج را به تعویق اندازید یا شورای حکمیتی تشکیل شود. تشکیل شد اما دیرهنگام. من روز بعد از انتخابات با روزنامه اعتماد ملی مصاحبه کردم. شنبه بود و گفتم تا دیر نشده شورای حکمیت باید تشکیل شود. روز بعدش یعنی یکشنبه هم مصاحبه چاپ شد اما دیگر نتایج اعلام شده بود و دیر شده بود. من که جامعه‌شناس برج عاج‌نشین نیستم و برای مردم حرف می‌زنم. پیش از آن و زمانی که وقایع اخیر رخ نداده بود، درباره رفتار گشت ارشاد هشدار دادم که این نوع برخوردها کار را به جای باریک می‌کشاند. خداخدا می‌کردم که خانم مهسا امینی فوت نکند زیرا می‌دانستم اتفاقات ناگواری رخ می‌دهد.

موسسات اندیشه ورزی چگونه تاسیس شد؟

فعالیت یاران مشایی در شرق تهران!

آرمان ملی – مطهره شفیعی: مشایی کجاست؟ بی‌تردید باید در زندان باشد چرا محکومیت او پایان نیافته است. خرداد سالجاری سخنگوی قوه قضائیه گفته بود: «رحیم مشایی ادعای بیماری داشت و دوبار به کمیسیون پزشکی مراجعه کرده و گفته توان کیفر حبس را ندارد ولی کمیسیون پزشکی تحمل توان این فرد برای کیفر را تأیید کرده است و او باید به زندان برگردد.» اما یاران مشایی جای خالی او را در بیرون از زندان پر کرده‌اند!

اندیشه مشایی و موسسان اندیشه‌ورزی

مؤسسه «توسعه اندیشه ورزی بهار» در سال ۹۵ تاسیس شد. آنچه از نام این موسسه برداشت می‌شود، تداوم تفکر مشایی است. مشایی بارها در سخنرانی‌هایش از اندیشه‌ورزی به عنوان امری مهم یاد کرده بود مانند اول اسفند ۸۹ که گفته بود: «ایران نمره اول را در مدنیت داشته و مدنیت ابتدا در ایران شکل گرفته؛ حتی اولین شهر عالم، اولین نمادهای تمدن، اندیشه‌ورزی، رفتن به لایه‌های زیرین، تحقیق و پژوهش و کنار زدن جلوه‌های فریبنده و کم‌عمق، نگاه به عمق قدرت و فلسفه در ایران موجود است.» حامیان مشایی معتقد بودند که او به «مقام رضا و فتوّت» رسیده است بنابراین چندان پر بیراه نیست که حامیانش را تشویق به تاسیس چنین موسسه‌هایی کرده باشد. حمید رضا فضلعلی رئیس هیات‌مدیره مؤسسه «توسعه اندیشه ورزی بهار» است. اما فضلعلی کیست؟ او از یاران مشایی و در صفحه توئیترش عکسی در کنار او منتشر کرده است. اندیشه فضلعلی هم برگرفته از آنچه است که مشایی و احمدی‌نژاد می‌گفتند به عنوان نمونه این توئیت‌ها را اخیرا منتشر کرده است: «اگر شب بخوابی و صبح از بانک اس‌ام‌اس بیاد که ما ۴۰ درصد از پول شما رو برای مخارج جاری دولت برداشت کردیم چکار می‌کنی؟ ...» یا «چرا اینقدر برای نوسانات نرخ ارز شلوغ می‌کنید؟ انگار اتفاق خارق‌العاده‌ای افتاده! دلار ۷ تومنی ظرف ۴۴ سال ۶۲۸۵ برابر گران‌تر شده و این روند ادامه خواهد داشت. دولت هم حداقل حق داره که ۳ برابرش کنه دیگه» فضلعیان ظاهرا ارتباط خوبی با پسر مشایی دارد. رضا مشایی هم مانند فضلعلیان نوشته بود: «برآوردهای کارشناسان حاکی از آن است که بیش از ۱۵ سال زمان لازم است تا اقتصاد کشور به سطح سال ۱۳۹۰ برسد.» یا «بودجه هزینه شده در سال ۹۱ توسط دولت ۱۰۴ هزار و پانصد میلیارد تومان و طی ۸ سال (۸۴ تا ۹۱)، مجموعاً ۶۴۸ هزار میلیارد تومان و متوسط سهم عمرانی بیش از ۲۱ درصد بوده است. اما حالا در مجموع بیش از سه هزار و سیصد هزار میلیارد تومان یعنی ۵ برابر ۸ سال قبل از خودتان هزینه کرده‌اید.» اما رضا مشایی چه روحیه‌ای دارد؟ چندی پیش مشرق نوشت: «رضا رحیم‌مشایی» که عضو سایت فیلترشده فیس بوک است، در صفحه شخصی خود در این سایت، از «کوروش» شاه هخامنشی، به عنوان یکی از علاقه‌مندی‌های خود نام برده و به صفحه «کوروش کبیر» در فیس بوک لینک داده است. وی از سریال‌های هری پاتر، همراهان، ۲۴ و لاست به عنوان فیلم‌های مورد علاقه خود نام برده است. اگرچه صفحه «کوروش کبیر» در فیس بوک، حدود دو سال پیش از سوی طیفی از پان ایرانیست‌ها راه‌اندازی شده است اما مشخص نیست علاقه رضا رحیم‌مشایی به شخصیت کوروش از چه زمانی شکل گرفته است. رضا مشایی همچنین در لیست علاقه‌مندی‌های خود به موارد قابل تأملی اشاره کرده است. پسر مشایی همچنین از «لوی اشتراوس» نظریه پرداز یهودی آمریکایی، برندهای «آدیداس» و «ورساچه»، ورزش تنیس، قلیان و خوانندگان و سینماگرانی مثل شادمهر عقیلی، احسان خواجه امیری، مهران مدیری، گروه موزیک رپ – متال «لیمپ بیزکیت» و کارتون‌های لولک و بولک، سگ بوشوِگ و... به عنوان علاقه مندی‌های خود نام برده است.»

نویسنده در جایگاه اندیشه ورز

فرد دوم این موسسه سیدمحمود کمال آراست که در سال ۹۷ مدیرعامل موسسه توسعه اندیشه ورزی و دبیرکل شورای هماهنگی رویداد جامع مدیریت بحران کشور معرفی شد. از او به عنوان نویسنده و پژوهشگر یاد می‌شود و دیدگاهش چنین است: «در نگاهی گذرا می‌توان دریافت جنبش‌های معاصر در جهان اسلام نظیر؛ بهار کشورهای عربی، یکایک از منشا دینی و یا اسطوره تاریخی و انقلابی تبدیل به قدرت شده و در بین مردم دست‌به‌دست شده‌اند، لیکن هدف اولیه و نفس دمیده شده در آن جنبش بعد از چند سال یا دیده نمی‌شود.» او کتابی هم با نام «عملیات اندیشه ورزی» دارد.

موسسه‌ای نزدیک خانه احمدی‌نژاد

محل این موسسه هم بزرگراه رسالت غرب به شرق بعد از چهارراه سرسبز پلاک ۶۰۸ ذکر شده است که با نارمک یعنی محل زندگی محمود احمدی‌نژاد فاصله زیادی ندارد. شاید همین نزدیکی سبب گرایش به سمت اندیشه احمدی‌نژاد ومشایی شده باشد!

حمله به رئیس جمهور سابق با رمز سرخه

شیخ دیپلمات ردای دیپلماتیک می‌پوشد؟

آرمان ملی –احسان اسقایی: روحانی سکوتش را شکسته است گویا تصمیم دارد بعد از حدود هفده ماه از خلوت خارج شده و به آرامی به صحنه سیاست بازگردد. روحانی به مناسبت مراسم سوگواری حضرت زهرا(س) در مورد شرایط سیاسی و بین‌المللی ایران اظهاراتی داشته که به مذاق برخی از مدافعان دولت سیزدهم خوش نیامده است! وی گفته: «ما باید به همه مردم ایران احترام بگذاریم و همه را جذب کنیم. تلاش ما این بود که اگر کسی معاند است به تدریج تبدیل به مخالف شود و مخالف را تبدیل به موافق کنیم. الان چه می‌شود؟ اگر مردم را از صندوق مایوس کردید یعنی به خیابان می‌رانید. اگر می‌خواهیم مردم را به کف خیابان نرانیم، راه آن این است که جاذبه صندوق رأی را از بین نبریم. بعضی فکر می‌کنند با یکدست شدن قوا معضلات حل می‌شود. اگر یکدست شدن به این معناست که یک گروه را حاکم کنیم و بقیه را کنار بزنیم، معلوم است که مردم ناراضی و معترض می‌شوند.» حسن روحانی شیخ اعتدال که قبل از اینکه ردای ریاست‌جمهوری را بر تن او کنند وی را شیخ دیپلمات می‌نامیدند، یکی از باهوش‌ترین سیاستمداران ایرانی است. وی «کم می‌گوید و گزیده می‌گوید چون در»، با همین چند جمله کوتاه و اظهاراتی که در ارتباط با برجام کرده؛ آتشی بر جان هواداران سینه چاک دولت سیزدهم انداخته است.

حمله به روحانی

روحانی در سخنان خود دلسوزانه در ارتباط با شرایط کشور سخن گفته و اینکه اگر برجام احیا می‌شد قطعا به نفع مجموعه حکمرانان فعلی بود و میوه برجام در دیس دولت سیزدهم قرار داشت. با این وجود همین نکات دلسوزانه از سوی حامیان دولت مورد تحمل قرار نگرفته است. سیدمحمود رضوی، مشاور فرهنگی هنری رئیس مجلس خطاب به حسن روحانی نوشت: «می‌توان فرزند سرخه در استان سمنان بود اما پررو مثل سنگ پای قزوین بود! یک نفر به آقای روحانی یادآور شود، شما و دولت تبخیر امید بانی وضع موجود و مسبب کاهش مشارکت در دو انتخابات گذشته هستید، بهتر است کماکان سکوت پیشه کنید تا اتوی محاسن مبارک به هم نخورد!» همچنین روزنامه ایران نیز در نقد روحانی نوشته است: «دولت روحانی که با کارنامه فاجعه‌بار مدیریتی خود منجر به کاهش نسبی مشارکت در انتخابات ۱۴۰۰ شد اکنون با طلبکاری در جایگاه مدعی نشسته. اما زخم‌های روی تن معیشت مردم و اقتصاد ایران آنقدر زیاد است که اجازه بزک کارنامه و ادعاگری را به او نمی‌دهد.»

قیاسی بین چند دولت

برخی انتقادها به دولت روحانی خصوصا کابینه دوم او که به درستی باید آن را کابینه جنگ نامید، وجود دارد زیرا ترامپ آنقدر بر تحریم علیه ایران تاکید می‌کرد که روحانی نتوانست بیش از ۴۰۰ هزار بشکه نفت در روز بفروشد اما اگر همین کابینه را با کابینه رئیسی مقایسه کنیم، قطعا یک سر و گردن از این کابینه قوی‌تر بود. زیرا همان طور که روحانی اخیرا گفته او حداقل در یک مورد و آن میزان ذخایر ارزی کشور بسیار خوش‌درخشیده است وی خزانه‌ای با چند ده میلیون دلار را تحویل گرفته بود اما چند صد میلیون دلاری تحویل داد. همچنین روحانی در حین تحریم بودن کشور ۱۸ ماه با کرونا روبه‌رو بود. موضوعی که در دولت رئیسی به هیچ وجه وجود نداشت. همچنین این دولت تمام ساختار قدرت را با خود همراه دارد. این در حالی است که تک‌تک ساختارهای قدرت در سال‌های آخر دولت روحانی در برابر او قرار داشتند. به طوری که مجلس عملا طرحی را در زمینه هسته‌ای به تصویب رساند که دستان روحانی در بازگشت به برجام بسته شد. تمام این موارد نشان می‌دهد دولت ابراهیم رئیسی موقعیت‌های به مراتب بهتری نسبت به دولت روحانی داشته است.

چرا حمله؟

اینکه روحانی تلاش کرده است در سخنانی کوتاه نظرات خود را در مورد حوادث کشور، برجام و دفاع از عملکرد خود در برابر هجمه‌ها اعلام کند، حق اوست. روحانی نظراتی در مورد برخی موارد داشته است که با مکاتبه با مقامات عالی نظام در میان گذاشته است و شاید بسیاری از دلسوزان نظام هم همین کار را کرده باشند اما رسانه‌ای نشده باشد روحانی سال‌ها هدایت مذاکرات هسته‌ای را در دست داشته است و می‌داند با مذاکراتی که عراقچی کرد؛ در بالاترین حالت و بیش‌ترین دستاورد نصیب ایران می‌شد دولت را تحویل ابراهیم رئیسی داده است اما بعد از گذشت ۱۷ ماه هنوز تحولی در این زمینه صورت نگرفته، بلکه آنقدر مذاکرات به حاشیه رفته است که برخی از مرگ برجام سخن می‌گویند. از این منظر عده‌ای در دولت هراس دارند که شاید روحانی قصد داشته باشد به قدرت باز گردد در این صورت دستان آنها در برابر او خالی است و او می‌تواند آنها را به حاشیه براند. از این منظر حمله به او را آغاز کرده‌اند. حال باید دیدآینده چگونه خواهد شد. آیا شیخ دیپلمات لباس شیخوخیت بر تن کرده و ردای دیپلماتیک می‌پوشد و با نقدهای منصفانه تلاش خواهد کرد دیپلمات‌های رئیسی را به جنب و جوش در آورد یا اینکه او برنامه‌ای در سر ندارد و تنها خواسته نقدی دلسوزانه بدون نگاه به قدرت در چارچوب منافع ملی داشته باشد. در شرایط فعلی هوشیاری روحانی ایجاب می‌کند که نگاهی به بازگشت به قدرت نداشته باشد اما کیاست او ایجاب می‌کند که هر از چندی نقدی به دولت بپردازد.

مردم دشمنان را بشناسند

نماینده مجلس گفت: بصیرت مردم باعث می‌شود نگذارند فتنه‌ها ادامه پیدا کند. باید دشمن خودشان را بشناسند. به‌خصوص اینکه بیگانگان با حمایت‌های رسانه‌ای و حمایت از اغتشاشگران می‌خواهند مردم را فریب دهند. نباید فریب این‌ها را بخورند. اسماعیل کوثری افزود: از سوی دیگر آگاهی‌بخشی به مردم مساله بسیار مهمی است که با بصیرت‌افزایی فتنه نمی‌تواند موفق شود و به لطف خدا مردم در این دو سه ماه از خودشان دقیقا همین صحنه را نشان دادند و در نهایت باعث شد که میدان به‌طور کامل در دست نیروهای امنیتی قرار بگیرد، اما هنوز دشمن این مساله را رها نکرده و به دنبال تداوم آن است.

سفره‌های مردم روز به روز تنگ می‌شود

وضعیت اقتصادی کشور مطلوب نیست. معین الدین سعیدی، نماینده چابهار در مجلس در خصوص وضعیت اقتصادی کشور، گفت: مساله مهم الان نابسامانی است که در بازار ارز مشاهده می‌کنیم؛ تورم که تا حدودی تثبیت شده بود اما الان شوک تورمی کشور را شاهد هستیم و به نظر من دلیل فشاری که بر دهک‌های پایین وارد می‌شود، عدم اجرای قانون مجلس است که مصوب کرده بود سبد معیشتی کالاهای اساسی در بستر کالابرگ الکترونیک به مردم با قیمت شهریور ۱۴۰۰ داده می‌شود که باعث شده سفره‌های مردم روز به روز تنگ‌تر و محدودتر شود.

راه اعتراض به قانون حجاب از مجلس است

علی نیکزاد نایب‌رئیس مجلس می‌گوید: در بحث شفافیت، صیانت از فضای مجازی و واکسیناسیون کرونا اعتراضاتی شکل گرفته و مدافعان ومخالفان حرفشان را زدند. حال اگر اعتراضی به حجاب قانونی وجود دارد باید از راه خود پیش رود که آن هم مجلس است. موضوع «حجاب» در قانون آمده است. قبول داریم که مردم باید بتوانند حرف و اعتراض‌شان در هر موضوعی را بیان کنند و دولت هم باید امنیت آنها را برای بیان حرف‌شان تامین کند؛ شاید در این باره نیازمند اقدامات جدی هستیم که اعتراض مطرح شود و نقد صورت گیرد اما اغتشاشگر میدانی برای جولان در میان مردم پیدا نکند.

گـــزارش

راه‌حلی برای روسای مجلس و دولت

راهی که ناطق و هاشمی پیمودند

آرمان ملی: هیچ تردیدی نیست که ارائه لایحه قانون برنامه توسعه هفتم از سوی دولت و بررسی آن در مجلس، مقدم بر ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۲ و تصویب آن است. تقدمی که این روزها، بیش از آنکه «بدیهی» باشد؛ دستخوش «ابهام» شده است. اقوال رسانه‌ای دولتمردان و نمایندگان مجلس نشان می‌دهد که هنوز تصمیم نهایی اخذ نشده که ابتدا لایحه برنامه هفتم توسعه از دولت به مجلس می‌رود یا لایحه بودجه ۱۴۰۲؟ اصلا بودجه ۱۴۰۲، نخستین برش از برنامه هفتم توسعه خواهد بود یا آخرین برش از برنامه ششم توسعه که عمر آن بیش از یکسال است که سر آمده؟ دولت اجرای برنامه ششم توسعه را یکسال دیگر تمدید می‌کند و بودجه ۱۴۰۲ را بر اساس آن تدوین می‌کند یا نه؛ لایحه بودجه ۱۴۰۲ را حداکثر به صورت سه دوازدهم به مجلس می‌فرستد و برای ارائه لایحه برنامه هفتم توسعه تا پایان امسال و حتی بهار سال بعد، وقت می‌خرد؟ همه این اظهارنظرها چه در میان اعضای قوه مجریه و مقننه و چه در میان رسانه‌ها، معطوف به همین یکی دو ماه اخیر است؛ بی‌آنکه نگاهی تاریخی به روند ارائه لوایح برنامه و بودجه در گذشته بشود. البته که هنوز افکار عمومی تاخیرهای پیاپی محمود احمدی‌نژاد در ارائه لوایح بودجه سنواتی را به یاد دارد؛ تاخیرهایی که رکوردش در ارائه آخرین لایحه بودجه دولت دهم شکسته شده و در نهم اسفند سال ۱۳۹۱، لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ به مجلس رسید.

مدل هاشمی – ناطق

شاید کمتر کسی به یاد داشته باشد که برنامه اول توسعه در حالی در ۱۱ بهمن ماه سال ۱۳۶۸ از سوی مجلس سوم به تصویب رسید که همان سال به عنوان اولین سال اجرایی برنامه اول توسعه نیز در نظر گرفته شده بود! به زبان ساده‌تر؛ اگرچه دامنه اجرایی قانون برنامه اول سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲ بود؛ اما این قانون در بهمن سال ۱۳۶۸ تصویب شد ودولتمردان و مجلسیان زمان اجرایش را از ابتدای سال ۶۸ در نظر گرفتند. اما چطور آن سال دولت سازندگی به ریاست مرحوم هاشمی‌رفسنجانی و مجلس به ریاست ناطق‌نوری به چنین تصمیمی رسیدند و چنین راهی را در پیش گرفتند اما امسال دولت به ریاست رئیسی و مجلس به ریاست قالیباف تاکنون به چنین تصمیمی نرسیده‌اند؟ اگر روند بررسی قانون برنامه اول توسعه را مرور کنیم، درخواهیم یافت که این قانون دست کم سه پیش‌نویس یا سه لایحه- داشته است. سازمان برنامه و بودجه، پس از پیروزی انقلاب در دو مقطع (دولت موقت و دولت میرحسین موسوی) پیش نویس لایحه برنامه اول را آماده کرده بود اما به دلایلی از جمله شرایط امنیتی ناشی از جنگ تحمیلی، روند برنامه نویسی که قدمتی ۳۰ ساله قبل از پیروزی انقلاب داشت؛ توقفی ۱۰ ساله یافت. این سازمان برای سومین بار لایحه برنامه اول توسعه را در سال ۱۳۶۷ تدوین کرد اما تصویب آن به بعد از پایان جنگ تحمیلی در مجلس سوم موکول شد. به این ترتیب هاشمی‌رفسنجانی که در دوره ریاستش بر مجالس اول و دوم، با دو پیش‌نویس اولیه لایحه برنامه توسعه آشنا شده و سابقه مدیریت جنگ تحمیلی را به عنوان نماینده رهبری در شورای‌عالی دفاع و ریاست ستاد کل نیروهای مسلح داشت؛ متولی تدوین و اجرای نخستین قانون برنامه توسعه پس از انقلاب شد. تعهد سازمان برنامه و بودجه کشور به برنامه‌محوری، به دلیل ارائه زودتر لایحه برنامه اول توسعه در سال ۱۳۶۷، حتی پیش از ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۶۸ برای مجلسیان به اثبات رسیده بود. حتی زمان ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۶۸ نیز اعلام شد که این لایحه بر اساس لایحه برنامه اول تدوین شده است.

تکرار تجربه موفق

این موضوع هم از نگاه رجال دولت و پارلمان مغفول مانده هم افکار عمومی آن را به یاد ندارد و چه بسا با همین ابتکار عمل بتوان از بن‌بست کنونی بیرون آمد. مجلسیان همراه با دولت نیک می‌دانند که ابلاغ متاخر سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه در ۲۲ شهریورماه سال جاری، فرصت تدوین لایحه برنامه هفتم تا پیش از ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۲ در موعد مقرر قانونی ۱۵ آذر ماه (بر اساس ماده ۱۸۲ آیین‌نامه داخلی مجلس) را نمی‌دهد. به این ترتیب از دولت انتظار نمی‌رود که ظرف سه ماه هم لایحه برنامه هفتم را به مجلس بفرستد و هم بودجه ۱۴۰۲ را بر اساس آن تنظیم کند. کما اینکه مجلس هم نمی‌تواند ظرف سه ماه برنامه هفتمی را که سرنوشت پنج سال آتی کشور را رقم خواهد زد، به تصویب برساند. در این شرایط چند توافق میان دو قوه می‌تواند راهگشا باشد. نخست اینکه دولت بر اساس سیاست‌های کلی ابلاغی رهبری، اهداف کلان لایحه برنامه هفتم را که متن چندان مفصلی نیست برای تصویب به مجلس بفرستد. سپس با توجه به فوت وقت و الزام ماده ۱۸۴ آیین‌نامه داخلی مجلس، لایحه بودجه ۱۴۰۲ را به صورت دو یا سه دوازدهم راهی پارلمان کند. به این ترتیب دولت تا پایان سال فرصت تهیه تمام و کمال لایحه بودجه ۱۴۰۲ را مطابق سیاست‌های کلی و اهداف کلان برنامه هفتم خواهد داشت و با تصویب آن در نخستین ماه‌های سال بعد در مجلس؛ بودجه سال آتی نخستین برش از برنامه هفتم توسعه خواهد بود. دولت متقابلا می‌تواند به مجلس این اطمینان را بدهد که پیوست‌ها و اسناد تفصیلی لایحه برنامه هفتم را نیز پس از تصویب نهایی بودجه ۱۴۰۲ و حداکثر تا شهریورماه به خانه ملت بفرستد. به این ترتیب از یک تجربه تاریخی موفق، بار دیگر استفاده خواهد شد و ابهامات موجود جای خود را به کلان‌نگری و فرصت‌سازی خواهد داد.